

ներուն չը մօտեցած՝ մեզ ուղղակի բանտն են առաջնորդելու .
ո՞ր տեղէն պէտք է դրամ ճարենք տանք որ ազատուինք :

Միայն Օսմանլին չէ, դեռ այնտեղ կը մնան Հայ-Մուրա-
խասի (Սուաջնորդի) իշխանները, եթէ անոնց մէջէն մեր ճանչ-
ցած մէկ քանիւն ալ բան մը չը տանենք, միանալով միւսնե-
րու հետ ոտքի կը հանեն հայ զիւղացիները, մեր վրայի բողոք-
ները կը սաստկացնեն . իսկ եթէ անոնց կոկորդը լեցնենք,
անոնք են որ այդ դատերը փճացնել պիտի տան :

Մենք չենք կարող մանկ չուկան . վաճառականը, խա-
նութպանը, դերձակը և այն և այն դրամ պիտի պահանջեն,
եթէ ոչ մեզ ապրանք չեն տար . բերէք ամեն մէկդ հարիւր
լիրա տուէք որ Աշիրաթի պէտքերը հոգանք :

«Ապա ի՞նչ ընենք, մենք Հայ չենք որ արուեստ ու վա-
ճառականութիւն ունենանք, խելք բանեցնենք որ կարենանք
ապրիլ . Օսմանլի չենք, որ նստենք օսաները՝ ոսկին մեր ոտքը
գայ . մենք Քիւրդ ենք, ոչ խելք ունինք, ոչ գիր և գրակա-
նութիւն (նոյիսէմա չունինա) . մեր տեղը սարերն է, մեր գոր-
ծը տաւար ոչխարի հետ է : Աշիրաթի մէջ կեանքէ (կին), կիզիկ
(աղջիկ) չէ մնացեր որ կնութեան առնենք, իմ որդին, իմ եղ-
բօրորդին նորահաս քանէջներ են, անոնց համար սիրուն և գե-
ղեցիկ կին պէտք է՝ ան ալ չկայ . բոլորս կորեկ, պաճեկ ու տե-
լով կոտորուեցանք . Աշիրաթի մէջ այնպիսիներ կան՝ որ տա-
րիներով ցորեն հացի երես տեսած չունին . մենք երկրագոր-
ծութիւն ընել չենք կրնար որ ցորեն ունենանք, հապա ի՞նչպէս
հոգանք մեր պակասութիւնները . յետոյ իր հարցին ինքը պա-
տասխանելով կը շեշտէ, աւազակութեամբ . մեր ամբողջ գիտ-
ցածը այս է : Ամեն մէկը իւր կողմէն կը խոստովանի «ես ծա-
ռայ (աղ խորամ), մենք ոչ մի գործ ընել չենք գիտեր, և
ուրիշ միջոց ալ չունինք, այդ է» . կը տիրէ խորհրդաւոր
լուսթիւն . . .

Այս տեղ մենք կուտանք հետեւանքի մօտաւոր պատկերը :

— Որ այդ է, դէ գնացէք ամեն մէկդ, հանէք ձեր մար-
դերը, առէք ձեր զէնքերը, հեծէք ձեր ձիերը, մինչև այս ինչ